

Til Kunnskapsdepartementet.

Svar på høring av forslag til endringer i barnehageloven – Utvidelse av retten til barnehageplass og innføring av minimum to årlige barnehageopptak.

Viser til brev av 14.10.2013 fra Kunnskapsdepartementet hvor det inviteres til høring av forslag til endringer i lov 17.juli 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven). I høringsnotatet foreslår departementet å endre barnehagelovens § 12 a om rett til plass i barnehage. Forslag til lovendring vil innebære konsekvenser for Lørenskog kommune og vi vil benytte anledningen til å belyse disse.

Det er i barnehageloven krav om at kommuner som et minimum må ha ett barnehageopptak årlig. De fleste kommuner tildeler barnehageplasser utover året dersom det oppstår ledig kapasitet utenom hovedopptaket. Dette gjelder også Lørenskog, og vi har til enhver tid maksimal utnyttelse av dagens barnehagekapasitet.

Lovendringen gjelder utvidelse av retten til barnehageplass og innføring av minimum to årlige barnehageopptak.

Departementet fremmer to alternativer for endring av bestemmelsen:

- a) *Departementet foreslår at det stilles krav om minimum to årlige barnehageopptak og at rettighetsbestemmelsen endres slik at barn som fyller ett år i september eller oktober har rett til plass innen utgangen av februar året etter.*
- b) *Departementet foreslår at det stilles krav om minimum to årlige barnehageopptak og at rettighetsbestemmelsen endres slik at barn som fyller ett år i september eller oktober har rett til plass innen utgangen av oktober samme år.*

Begge forslagene vil føre til en utvidelse av retten til plass for barn som fyller ett år i september eller oktober. I tillegg vil to årlige opptak omfatte en utvidelse av rett for innflyttere til kommunen og andre som søker barnehageplass etter dagens frist for det ene hovedopptaket i Lørenskog kommune som er 1.mars.

Lørenskog kommune har hatt full barnehagedekning og alle med rett til barnehageplass har fått det. I tillegg har man de siste årene i stor grad hatt kapasitet til å tilby plass til barn som er født i september og oktober som har søkt innen 1. mars.

Likevel er mange barn i alle aldersgrupper på venteliste. Dette gjelder barn som har søkt etter fristen til hovedopptaket.

Kommunen er positiv til departementets intensjon om å utvide rett til barnehageplass både for de som fyller et år etter 1.09 og til de som flytter til kommunen i løpet av året. Kommunen ønsker å tilby sine innbyggere best mulige tjenester. Dagens ordning med hovedopptak 1.mars er lite tilpasset behovene til familier som flytter i løpet av barnehageåret.

For å imøtekomme behov for barnehageplasser ut fra dagens lovverk er det allerede planlagt utbygging av 3 barnehager i Lørenskog de nærmeste årene.

Innføring av utvidet rett og to opptak vil imidlertid bety en utvidelse av barnehagekapasitet utover dagens planlagte utbygging noe som fører til både økonomiske og praktiske utfordringer. Etter det man erfarer vedrørende antall søkere etter fristen for hovedopptaket de senere årene, vil en utvidelse av dagens rett og innføring av to opptak medføre at det må bygges en barnehage med ca. 5 avdelinger i tillegg til hva som allerede er planlagt. Denne må stå klar i løpet av høsten 2014.

Forslaget til lovendringer vil føre til behov for nye bygg og økte driftsutgifter uten at det ser ut til at det følger med en tilstrekkelig økonomisk kompensasjon i lovforslaget.

I St. melding 24 (2012-2013) «Framtidens barnehage», ønsker regjeringen å innføre to opptak på sikt. Videre heter det i stortingsmeldingen:

«Av hensyn til at to opptak må ses i sammenheng med muligheten for å ansette de pedagoger som trengs for å sikre kvaliteten på tilbudet, og at barnehageeier må få god tid til å forberede seg på å bygge ut kapasiteten og planlegge bruk av eventuell ledig kapasitet.»

Lørenskog kan ikke se at det i fremlagte lovforslag er gitt nok tid til å bygge ut kapasitet. Det fremgår av punkt 6 i høringsnotatet at det er lagt til grunn at plassene som kreves for å utvide retten til barnehageplass vil være etablert ved barnehageårets begynnelse i august 2014, uavhengig av hvilket alternativ som velges.

Forslag b), se ovenfor, vil være å foretrekke da konsekvensene vedrørende overkapasitet og utgifter knyttet til barnehagelokaler, drift, bemanning samt tapt foreldreinntekt er størst i forslag a). Forslag b) er dermed et mere realistisk forslag i forhold til rask gjennomføring.

Det vil bli kostbart for kommunen å sitte med overkapasitet og utgifter knyttet til barnehagelokale, drift og bemanning samt tapt foreldreinntekt i deler av året. Det må være et krav at kostnadene ved denne overkapasiteten kompenseres og ikke minst at disse kostnadene ikke inngår i beregningsgrunnlaget for tilskudd til private barnehager.

Økt barnehagekapasitet gir også økt behov for pedagoger. Lørenskog kommunen ser utfordringer knyttet til rekruttering av faglærte barnehagelærere og annet personale til barnehagene som følge av økt kapasitet i tiden fremover.

I sitt høringsnotat ber også departementet om høringsinstansenes syn på hvorvidt kommunene selv skal fastsette søknadsfrister eller om det er nødvendig å ha nasjonalt fastsatte søknadsfrister i barnehageloven.

Kommunen ønsker selvsagt å legge til rette for to søknadsfrister som er gunstige for søkerne, det vil si med normalt 6 måneders mellomrom. For å få til dette er kommunen avhengig av nok ledig kapasitet. Dette er en utfordring i dag. Det er derfor viktig med tilstrekkelig tid samt økonomiske muligheter til at kommunen kan bygge ut det antall barnehageplasser som er nødvendig.

Konklusjon:

Innføring av to opptak vil innebære store konsekvenser for kommunen ut fra økt behov av kapasitet av barnehageplasser, økte kostnader og økt behov for barnehagelærere. Lørenskog kommune anser at det vil være for tidlig å innføre to opptak fra august 2014 uavhengig av alternativ. Vedrørende valg mellom alternativene som fremkommer i høringsforslaget vil alternativ b) være å anbefale da dette alternativet er mindre kapasitetskrevenne enn alternativ a). Det forutsettes at det følger med økonomisk kompensasjon for de kostnader som to opptak og utvidet rett til barnehageplass medfører for kommunen.

Lørenskog kommune 14.11.2013